

Hvis du møder politiet og retssystemet

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Det Kriminalpræventive Råd
Polititorvet 14
1780 København V
45 15 36 50
dkr@dkr.dk
ww.dkr.dk

Maj 2022

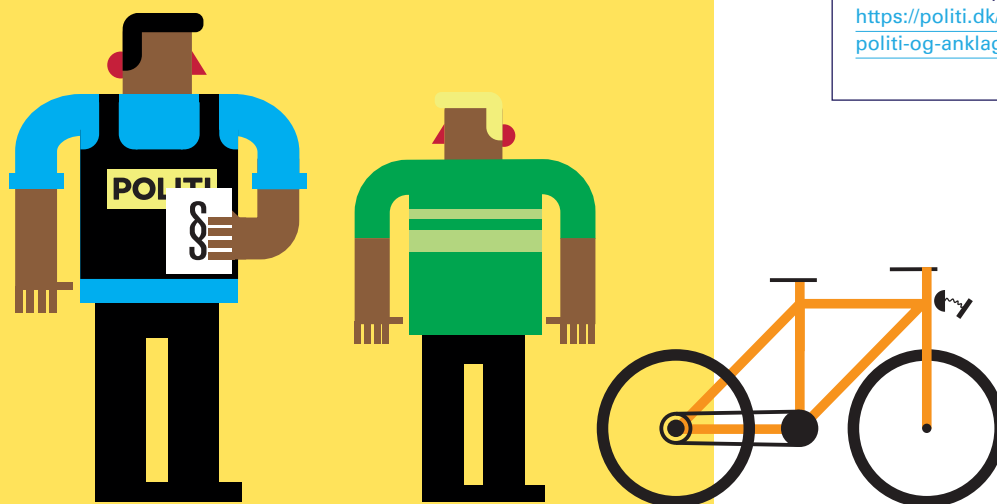
Hvis du møder politiet og retssystemet

De fleste vil på et tidspunkt i deres liv møde politiet, og langt de fleste gange handler det om mindre ting. Alligevel er det godt at vide, hvad du har ret og pligt til, og hvordan retssystemet fungerer.

Politiet skal sørge for, at landets love bliver overholdt, og at dem, der gør noget kriminelt, bliver stillet til ansvar. Politiet arbejder for at skabe trykthed, sikkerhed, fred og orden for alle.

Du kan fx møde politiet, hvis naboerne klager over, at du spiller høj musik, hvis du cykler uden lygter i mørke, eller du kører for stærkt i bil. Du kan også møde politiet, hvis du har været udsat for noget kriminelt eller har set nogen begå kriminalitet. Eller du kan blive mistænkt, anholdt og måske sigtet i en sag.

Læs mere om politiet:
<https://politi.dk/virksomheden/politi-og-anklagemyndighed>

Standset af politiet

Hvis du bliver standset af politiet, har du pligt til at fortælle dit navn, adresse og fødselsdato. Du har ikke pligt til at udtale dig om den sag, politiet spørger om. Politiet kan også kontakte dig hjemme, hvor du bor, på telefon eller digitalt.

Visitationszone

Politiet kan i en periode oprette en visitationszone i et bestemt område. Her må politiet kropsvisitere og undersøge tøj og tasker hos dig og andre personer for at se, om I har noget ulovligt på jer – også uden at have en begrundet mistanke om det.

Den enkelte politikreds melder ud, når og hvor visitationszoner oprettes eller ophæves. Zonerne indføres typisk i områder, hvor der har været knivstikkeri eller skyderi, og politiet leder efter våben for at forhindre nye kriminelle handlinger. Politiet kan også undersøge biler, fx for ulovlige stoffer.

Find din politikreds: politi.dk/politikredse

Mistænkt

Du bliver mistænkt, hvis politiet mener, du har begået noget kriminelt enten alene eller sammen med andre. Når du er mistænkt, går politiet i gang med at undersøge forbrydelsen.

Politiet kan fx mistænke dig, hvis en borger har anmeldt en kriminel hændelse, du kan sættes i forbindelse med, eller hvis politiet er stødt på oplysninger eller spor i deres egen efterforskning af en sag.

Ungdomskriminalitetsnævnet

Ungdomskriminalitetsnævnet behandler sager, hvor børn og unge mellem 10 til 17 år er mistænkt eller dømt for at have gjort noget kriminelt.

Den kriminelle lavalder er 15 år, og det betyder, du ikke kan dømmes ved en domstol, hvis du er under 15 år.

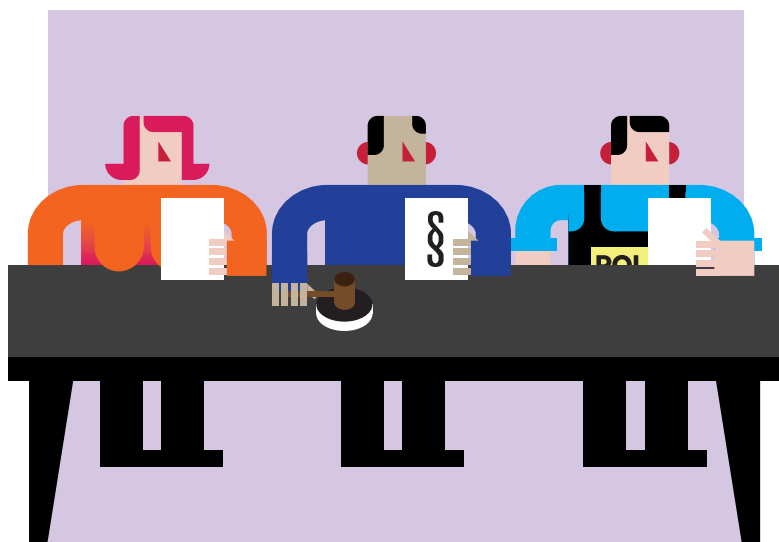
Er du mistænkt og mellem 10-14 år, kan du blive indkaldt til et møde i ungdomskriminalitetsnævnet.

Er du mellem 15-17 år, kan du blive dømt ved en domstol, hvor dommeren beslutter, at du også skal deltage i et møde i ungdomskriminalitetsnævnet.

På mødet i nævnet vil en ansat fra politiet, en repræsentant fra din kommune og en dommer tale med dig om, hvad der skal til for, at du trives og overholder loven, og hvilke aktiviteter og pligter, der kan hjælpe dig til et liv uden kriminalitet. Herefter afgør nævnet, hvilke indsatser, der skal sættes i gang.

Se en video, og få mere info:

ungdomskriminalitetsnaevnet.dk/video-og-folder/index.html

Anholdt

Politiet kan anholde dig og tage dig med på politistationen, hvis de mener, du har begået noget kriminelt. Når du bliver anholdt, er det fordi politiet vil være sikker på, at du ikke flygter, begår kriminalitet eller taler med andre, så det påvirker deres efterforskning.

Politiet må højst tilbageholde dig i 24 timer. En dommer skal i et grundlovsforhør tage stilling til, om du skal løslades eller varetægtsfængsles.

Politiet skal informere dig om tidspunktet og årsagen til, at du er blevet anholdt.

Læs mere om anholdelser:

anklagemyndigheden.dk/da/anholdelse

Sigtet

Du bliver sigtet, hvis politiet mener, de har en god grund til at tro, du har gjort noget ulovligt. Du går fra at være mistænkt til at være sigtet, når politiet fortæller dig, at du er sigtet i sagen, og politiet vil afhøre dig.

Hvis du bliver sigtet for en forbrydelse, har du ret til at vælge en forsvarer.

Hvis du er under 18 år, kontakter politiet dine forældre og den kommune, du bor i. Når politiet afhører dig, skal der være en repræsentant fra kommunen til stede, og din forsvarer har ret til at møde op.

Det er frivilligt, om du vil svare på politiets spørgsmål om sagen.

Læs mere om at være sigtet:

anklagemyndigheden.dk/da/er-du-sigtet

Varetægtsfængslet

Du kan blive varetægtsfængslet, hvis meget tyder på, at du har begået en alvorlig forbrydelse, og hvis dommeren fx mener, der er risiko for, at du vil flygte, begå flere forbrydelser eller vil påvirke efterforskningen.

Hvis du er under 18 år, kommer du ikke i fængsel, men du kan blive indsat på en sikret institution for unge.

Varetægtsfængslingen kan vare, indtil politiet eller dommeren bestemmer, du skal løslades. Du kan være varetægtsfængslet, helt indtil retssagen begynder, hvis politiet mener, det er nødvendigt, og dommeren bestemmer det. Du kan højst blive varetægtsfængslet i fire uger ad gangen, før du igen skal for en dommer.

Læs mere om varetægtsfængsling:

anklagemyndigheden.dk/da/varetaegtsfaengsling

Tiltalt

Når politiet er færdige med at undersøge, om du har begået forbrydelsen, skal en anklager bedømme, om beviserne er stærke nok til, at du kan blive tiltalt. Hvis anklageren mener, at beviserne er stærke nok, vil du gå fra at være sigtet til at blive tiltalt. Anklageren sender et anklageskrift til retten, og du og din advokat vil modtage en kopi af anklageskriftet.

Få mere info om at være tiltalt:
anklagemyndigheden.dk/da/tiltale

Domstolene

Det er en dommer, der vurderer, om du er skyldig, og dermed også, om du skal straffes. Domstolene arbejder med sagerne efter nogle meget faste regler, så de er sikre på, at alle oplysninger kommer frem, og alles rettigheder bliver overholdt.

Læs mere om domstolene:
domstol.dk/

Læs mere om sager, der afsluttes uden en retssag: anklagemyndigheden.dk/da/sagen-afsluttes-uden-retssag

Se domstolenes undervisningsmateriale for 8.-9. klasse og gymnasiet: Kend din ret kenddinret.dk/

Skærpet strafzone

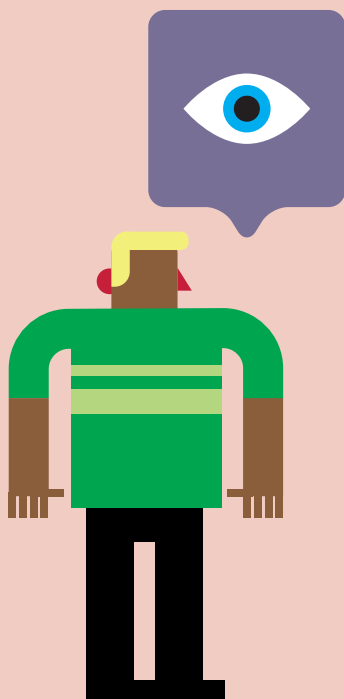
En strafzone er et afgrænset geografisk område, hvor man kan idømmes en hårdere straf for at begå nogle typer kriminalitet, hvis den er begået inden for zonen. Politiet kan bestemme, hvor og hvor længe der skal være en strafzone, hvis der er meget kriminalitet i et område. Zonerne meldes ud af din politikreds.

Find din politikreds: politi.dk/politikredse

Erstatning

Er nogen skyld i en skade, kan den, det er gået ud over, søge en erstatning.

Læs mere her: forsikringsguiden.dk/forsikringsoplysningen/vaerd-at-vide-om-forsikring/bolig-og-familie/ansvarsforsikring/om-erstatningsansvar/

Vidne

Et vidne er en person, som ved noget om en sag, eller som har set noget. Hvis du bliver indkaldt som vidne i retten, har du pligt til at komme og udtale dig, og du skal tale sandt. Din forklaring er en del af beviserne i sagen.

Se, hvad du kan gøre som vidne:

anklagemyndigheden.dk/da/er-du-vidne

Læs om at vidne i retten:

anklagemyndigheden.dk/da/om-at-vidne-i-retten-vidne

Se, hvornår du kan undtages fra at være vidne: anklagemyndigheden.dk/da/Kan-jeg-undgaa-at-vidne

Offer

Hvis du bliver udsat for en forbrydelse, eller ser en forbrydelse, er det vigtigt, at du anmelder det til politiet så hurtigt som muligt.

Der findes forskellige støttemuligheder til ofre for kriminalitet, og det er derfor en god ide, at du undersøger mulighederne, hvis du har været udsat for en forbrydelse.

Du kan også rejse erstatningssag mod den, der har forvoldt skade på dig eller dine ting. Det er Domstolene, der afgør, om du kan få erstatning.

Anmeld kriminalitet:

politi.dk/anmeld-kriminalitet

Få mere info om at være udsat for en forbrydelse: anklagemyndigheden.dk/da/er-du-offer

Få hjælp, hvis du har været udsat for en forbrydelse: offerraadgivning.dk

Klage over politiet

Du kan klage over politiet, hvis du mener, at politiet har opført sig dårligt eller gjort noget ulovligt. Du skal klage til politiklagemyndigheden. Du kan klage over episoder, du selv har været med i, eller episoder du har været tilskuer til.

Her kan du klage over politiet:

politiklagemyndigheden.dk/

Konfliktråd

Et konfliktråd er et frivilligt møde mellem et offer og en gerningsperson. Mødet ledes af en mægler, der ikke tager parti, og som hjælper deltagerne med at tale sammen.

Som offer kan du fortælle, hvilke konsekvenser en forbrydelse har haft. Som gerningsperson kan du forklare dine handlinger over for den, det er gået ud over. Det hjælper offeret med at bearbejde oplevelsen.

På mødet kan andre end offer og gerningsperson deltage, og mægleren kan hjælpe med at lave en aftale om, hvordan skaden gøres god igen.

Du kan selv bede om at komme i et konfliktråd, hvis du er offer eller gerningsperson i en sag. Kontakt dit lokale politi på tlf. 114. Politiet eller fx din skole kan også foreslå det. Gerningspersonen skal helt eller delvist erkende sin handling.

Er du under 18 år, skal dine forældre/værge give samtykke.

Er du i tvivl, om konfliktrådet er en god idé for dig, er der mulighed for at få et formøde med mægleren og høre nærmere.

Se film om konfliktråd, og find liste over konfliktråds-kordinatorer: politi.dk/ofre-vidner-og-paaroerende/konfliktraad

Læs mere om konfliktråd: konfliktraad.dk/fakta-om-konfliktraad.aspx

Hvornår afholdes konfliktråd?

- Mødet kan afholdes både før eller efter, at gerningspersonen er blevet dømt.
- Det anbefales, at mødet holdes kort tid efter gerningstidspunktet.
- I mere alvorlige sager kan det være oplagt at vente lidt.

Hvad får man ud af at mødes?

- En undersøgelse viser, at 94 % synes, at konfliktrådet var fair.
- Mange ofre oplever, at mødet har gjort deres frygt og utryghed mindre.

Læs mere om undersøgelsen:

pure.au.dk/portal/files/201604887/KIP_rapport_2020.pdf

Hvad betyder ordene?

Ordlisten forklarer nogle af de ord, du møder, når du hører om sager i retssystemet. Nogle af ordene kan dække over mere, end ordlistens forklaring viser. Er du i tvivl om et ord eller begreb i din egen sag, så kontakt den myndighed, der har brugt ordet.

Advarsel: Afgørelse i straffesag. Hvis der er tale om en mindre forbrydelse, og den tiltalte erklærer sig skyldig, kan dommeren afslutte sagen ved at give den tiltalte en advarsel. Politiet og anklagemyndigheden kan også slutte små sager med en advarsel.

Anke: Når en sag er afsluttet, fx i byretten, kan man inden for en frist på 14 dage bede om at få den samme sag behandlet igen i landsretten.

Anklager: Den person, som fremfører beviser og søger at få den tiltalte dømt. Anklageren arbejder for anklagemyndigheden og skal samtidig påse, at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

Betinget straf: Betinget straf betyder, man ikke skal i fængsel, hvis man overholder nogle vilkår i en periode, hvor man ikke må begå ny kriminalitet. Retten kan fx bestemme, at personen skal i misbrugsbehandling eller udføre samfundstjeneste.

Dom: En dom er rettens afgørelse af en sag. Rettens afgørelse kaldes enten for en dom, kendelse eller beslutning.

Dommer: Den person, der under sagen repræsenterer retten, og som beslutter den endelige dom.

Forsvarer: En advokat, som hjælper en sigtet eller tiltalt under eller før en retssag.

Grundlovsforhør: Det retsmøde, hvor en dommer beslutter, om politiet kan tilbageholde personen i mere end 24 timer.

Lukkede døre: Hvis et retsmøde foregår for lukkede døre, er det kun den tiltalte, forsvarsadvokaten og anklageren, som har lov til at være med i retslokalet. Man må ikke fortælle om, hvad der er sket i et lukket retsmøde.

Navneforbud: I straffesager kan retten forbyde, at den tiltaltes navn, stilling eller bopæl offentliggøres.

Offentlighedsprincippet: De fleste møder i retten er offentlige, så alle kan være med som tilhørere.

Straffesag: Straffesager vedrører sager om overtrædelser af loven, som kan føre til straf i form af bøder eller fængsel.

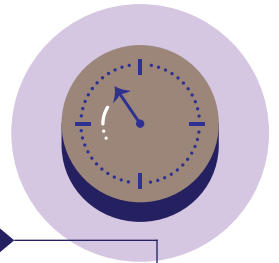
Tiltalte: Den person i en straffesag, der er anklaget for at have lavet noget ulovligt.

Ungdomssanktion: Ungdomssanktionen er en 2-årig socialpædagogisk behandlingsdom, der kan anvendes over for unge i alderen 15-17 år, som har begået alvorlig kriminalitet.

Vidne: En person, som ved noget om sagen uden at være offer eller gerningsperson. Vidnets forklaring indgår som en del af sagens beviser.

Vejen gennem retssystemet

for personer over 15 år

Politiet anholder dig, fordi du er mistænkt for at have begået noget kriminelt i en alvorlig sag. Du bliver **sigtet**, hvis de har god grund til at tro, at du er skyldig. Du kan også blive sigtet uden at blive anholdt.

Politiet kan tilbageholde dig i max 24 timer. Hvis politiet vil tilbageholde dig længere, kommer du i grundlovsforhør. Her bestemmer en dommer, om du kan løslades, men stadig være mistænkt...

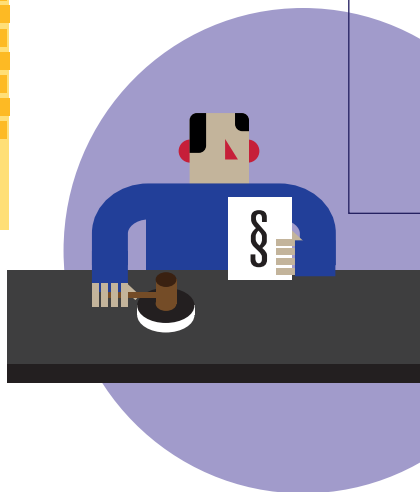
...eller om du skal **varetægtsfængsles**, hvis der fx er tale om en alvorlig forbrydelse, eller der er risiko for, at du kan påvirke sagens efterforskning.

Politiet kan tilbyde dig og den anden part i sagen at mødes med en neutral mægler og tale sammen i et **konfliktråd**.

Du bliver **tiltalt**, hvis politiets anklagere mener, at der er beviser nok til, at du kan blive dømt.

Din sag kommer i retten

Hvis retten vurderer, at du er **skyldig**, kan du fx blive idømt...

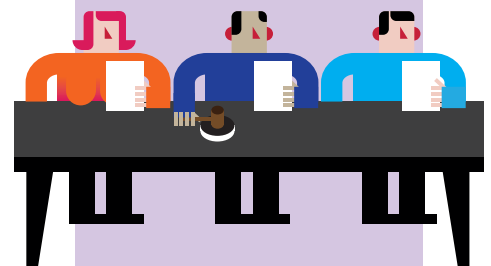
Hvis retten vurderer, at du er **uskyldig**, bliver du **frifundet**.

...en **fængselsdom**. Er du under 18 år, vil det som regel betyde et ophold på en sikret institution for unge.

...samfundstjeneste

...en **bøde**

Hvis du er 15-17 år, kan din sag gå videre til **Ungdomskriminalitetsnævnet***, og du kan altså både få en straf i retten, og nævnet kan bestemme hvilken indsats, der kan hjælpe dig til et liv uden kriminalitet.

* Hvis du er 10-14 år og politiet mistænker, at du har gjort noget ulovligt, sender politiet din sag til behandling i ungdomskriminalitetsnævnet, uden det går igennem retssystemet.